

Vlaams
Parlement

ingediend op **530** (2020-2021) – Nr. 1
10 november 2020 (2020-2021)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
en Dierenwelzijn
uitgebracht door Karl Vanlouwe

over het Vlaamse cultuurbeleid in Brussel
en de brede Vlaamse rand

Samenstelling van de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Els Ampe.

Vaste leden:

Allessia Claes, Inez De Coninck, Sofie Joosen, Annabel Tavernier, Karl Vanlouwe;

Jan Laeremans, Klaas Sloomans, Els Sterckx;

Bart Dochy, Peter Van Rompuy;

Els Ampe, Gwenny De Vroe;

Stijn Bex, An Moerenhout;

Katia Segers.

Plaatsvervangers:

Arnout Coel, Piet De Bruyn, Lorin Parys, Axel Ronse, Nadia Sminate;

Filip Brusselmans, Carmen Ryheul, Suzy Wouters;

Karin Brouwers, Katrien Partyka;

Stephanie D'Hose, Maurits Vande Reyde;

Meyrem Almaci, Chris Steenwegen;

Ludwig Vandenhove.

INHOUD

1. Uiteenzetting door Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management.....	4
1.1. Beleidsinvesteringen: Brusselnorm	4
1.2. Kunsten	6
1.3. Erfgoed.....	7
1.4. Lokaal Cultuurbeleid	8
1.5. Participatiedecreet.....	8
1.6. Bovenlokaal cultuurbeleid.....	9
1.7. Sociaal-Cultureel Werk.....	9
1.8. Amateurkunsten	10
1.9. Circus	10
1.10. Internationale aanwezigheid	10
1.11. Interfederale samenwerking	10
2. Bespreking	11
2.1. Bianca Debaets (VGC-Raad)	11
2.2. Karl Vanlouwe.....	13
2.3. Lotte Stoops (VGC-Raad)	13
2.4. Matthias Vanden Borre (VGC-Raad)	16
2.5. Fouad Ahidar (VGC-Raad)	17
2.6. Katia Segers.....	18
2.7. Jan Busselen (VGC-Raad).....	19
2.8. Stijn Bex.....	19
2.9. Antwoord van minister-president Jan Jambon	20
2.10. Karl Vanlouwe.....	26
2.11. Lotte Stoops (VGC-Raad)	27
2.12. Fouad Ahidar (VGC-Raad)	27
2.13. Jan Busselen (VGC-Raad).....	27
2.14. Antwoord van minister-president Jan Jambon	28
Gebruikte afkortingen	29

Bijlagen: zie de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn hield op woensdag 14 oktober 2020 een gedachtewisseling met minister-president Jan Jambon over het Vlaamse cultuurbeleid in Brussel en de brede Vlaamse rand. De leden van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) waren uitgenodigd om aan deze gedachtewisseling deel te nemen. De volgende raadsleden namen deel: Fouad Ahidar, voorzitter VGC-Raad, Lotte Stoops, Mathias Vanden Borre, Bianca Debaets en Jan Busselen.

Verslaggevers waren Karl Vanlouwe voor het Vlaams Parlement en Fouad Ahidar voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Voor de bijlagen bij dit verslag wordt verwezen naar de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Uiteenzetting door Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management

Minister-president *Jan Jambon* overloopt alle aspecten van het cultuurbeleid: zowel de beleidsinvesteringen vanuit de sectorale decreten en de cultuurinitiatieven, als de bredere – interfederale – samenwerking binnen en voor Brussel.

Het Vlaamse culturele leven vormt een onmisbare schakel in het Brusselse cultuurlandschap en stadsleven. Op het vlak van cultuur – in bijzonder voor de kunsten – is Brussel vanuit haar hoofdstedelijke, internationale en diverse positie een sleutelplek.

Kunstenbeleid krijgt doorgaans de grootste aandacht. De minister-president brengt ook graag naar voren dat vanuit Cultuur eveneens fors geïnvesteerd wordt in het bredere sociaal-culturele weefsel van de stad.

Bij de ambities ten aanzien van het Vlaams cultuurbeleid in Brussel houdt hij ook rekening met alle andere institutionele culturele spelers.

1.1. Beleidsinvesteringen: Brusselnorm

Het Vlaamse regeerakkoord heeft opnieuw de instrumenten van Brusselnorm en Brusseltoets bevestigd. De Vlaamse Regering houdt dus de ambitie aan om een capaciteit van dienstverlening uit te bouwen voor 30 procent van de Brusselse bevolking (5 procent van de Vlaamse bevolking). Ze streeft ernaar dat 5 procent van gemeenschapsmiddelen geïnvesteerd wordt in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Tegelijk bevestigt de Vlaamse Regering dus ook haar open opstelling, om rekening te houden met de complexe en beweeglijke taalsituatie. De Vlaamse Regering beschouwt de Brusselse Vlamingen en al wie een geëngageerde keuze maakt voor haar instellingen en/of dienstverlening in Brussel, als volwaardig deel uitmakend van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse gemeenschapsinstellingen in Brussel staan met andere woorden open voor iedereen.

Deze ambitie en dit beleid komt, naast onderwijs, het sterkst tot uiting op het vlak van cultuur. Vlaanderen heeft steeds sterk geïnvesteerd in de culturele aanwezigheid in Brussel: omdat Brussel de Vlaamse hoofdstad is, omdat Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid mee opneemt voor de grootstad, en tegelijk ook omdat Brussel vanuit haar internationale positie grote 'knooppuntwaarde' heeft, zeker voor de kunsten. Het is bij wijze van spreken het eerste internationale platform.

De minister-president geeft het overzicht van de cultuuruitgaven in Brussel voor 2018 (zie bijlage 1). De cijfers over de betaalde bedragen in 2019 zijn binnenkort beschikbaar en zullen naar verwachting in dezelfde lijn liggen. De bruto besteding in Brussel bedraagt 24,73 procent van het totale uitgavenpatroon voor de Vlaamse Gemeenschap; de Brusselnorm bedraagt 10,39 procent.

Bij deze cijfers maakt Jan Jambon vooraf een methodologische opmerking. Omwille van de coherentie van de rapportage over de jaren heen, worden bij de totaaluitgaven voor lokaal cultuurbeleid de middelen bijgeteld die in 2016 zijn overgedragen aan het Gemeentefonds: 84,5 miljoen euro. De basis is 107 miljoen euro: de beschikbare middelen op de cultuurbegroting voor lokaal cultuurbeleid plus de 84,5 miljoen euro die overgedragen zijn naar het Gemeentefonds. Op de besteding van die laatste middelen heeft de minister-president geen zicht. Vroeger waren dat geormerkte middelen, nu zijn ze samengebracht in het Gemeentefonds. Het uitgaventotaal waarmee gerekend wordt, is dus hoger dan de middelen op de uitgavenbegroting Cultuur.

Bij de toetsing van de Brusselnorm wordt een definitie gehanteerd waarbij gekeken wordt naar uitgaven voor organisaties met een werking die hoofdzakelijk of specifiek op Brussel gericht is. Koepelorganisaties of tweedelijnsorganisaties (de steunpunten bijvoorbeeld) en organisaties die gevestigd zijn Brussel, maar een landelijke werking ontwikkelen (bijvoorbeeld de sociaal-culturele bewegingen of verenigingen) worden niet meegenomen in de toetsing van de Brusselnorm.

In totaal werd in 2018 10,39 procent van het cultuurbudget besteed aan organisaties in en voor Brussel. Dit aandeel is dus dubbel zo groot als de 5 procentambitie van de Brusselnorm.

De minister-president merkt op dat bij de rapportage van het departement aan de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel nog een verfijningsoefening gebeurt in overleg met de VGC. Daarbij wordt een definitie van 'nabijheidsvoorziening' gehanteerd: een verdere afweging of de werking zich al of niet hoofdzakelijk op Brussel richt. Het aandeel komt dan zo iets lager te liggen dan de 10,39 procent, maar is op zich niet significant.

In bovengenoemde tabel worden ook de uitgaven aan in Brussel gevestigde organisaties opgenomen tout court, dus ook de organisaties met landelijke werking die hun uitvalsbasis hebben in Brussel. Het is een ruwe indicatie over de bredere Vlaamse aanwezigheid in Brussel. Een kwart van de cultuurmiddelen gaat naar organisaties die gevestigd zijn in Brussel. Dat aandeel blijft redelijk stabiel over de jaren heen.

Het grote aandeel van 10,4 procent laat zich in eerste instantie verklaren door de gekende belangrijke investering op het vlak van kunsten in Brussel: 23 procent van het kunstenbudget besteedt de Vlaamse Regering in Brussel. Maar er zijn ook de gerichte inspanningen op het vlak van lokaal cultuurbeleid, participatie en amateurkunsten.

Het Brusselaandeel reflecteerde zich ook binnen het coronanoodfonds voor cultuur. De Vlaamse Regering gaf daarin steun aan Brusselse cultuurorganisaties voor een totale financieringsbehoefte ter waarde van 2.495.448,63 euro.

De minister-president gaat meer in detail in op elk van de sectoren en schetst daar ook de beleidsopties.

1.2. Kunsten

De solide reputatie die het Vlaamse kunstenveld in het buitenland heeft en het artistieke excellente niveau, zijn zonder tegenspraak ook mee gebouwd op de knooppuntwaarde van Brussel en op de grote ruimte die Vlaanderen geeft aan het artistieke initiatief in zijn hoofdstad. De Brusselse culturele biotoop geeft een bijzondere dynamiek aan het Vlaamse kunstenveld.

Om te beginnen heeft Vlaanderen steeds sterk geïnvesteerd in wat men de hoofdstedelijke cultuurinfrastructuur mag noemen: de AB, het Kaaitheater, de KVS, de samenwerking voor Flagey, Parts, de Beursschouwburg enzovoort.

- Jan Jambon zet hier verder op in met de investering in de uitbreiding van het Kaaitheater. Met de vernieuwing van de huidige podiuminfrastructuur en vooral de uitbreiding met repetitiestudio's en een tweede podium, specifiek voor dans, versterkt hij de Vlaamse internationale positie en reputatie. Brussel blijft een toonaangevende stad voor podiumkunsten en in het bijzonder voor hedendaagse dans.
- Nu de nieuwe Federale Regering er is, wil hij ook de onderhandelingen over het Amerikaans Theater opnieuw opstarten. Voor Jan Jambon is de AB de bevoorrechte partner om na eventuele overdracht de coördinatie van dit project op te nemen. Tegelijk lijkt het hem ook logisch dat men in een project van een dergelijke omvang samenwerkt met verschillende partners. Hij wil dus bekijken of er voor het Amerikaans Theater een ruimer samenwerkingsmodel gevonden kan worden.
- In dezelfde samenwerkingsgeest werkt hij ook rond Flagey samen met de Franse Gemeenschap, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de gemeente Elsene.

Naast deze meer hoofdstedelijke infrastructuur investeert de Vlaamse Regering ook in het dynamische en brede veld. Bij de lopende meerjarige subsidies – die de minister-president in afwachting van het nieuwe Kunstendecreet zal verlengen met een jaar – kwam Brussel met 86 aanvragers en 59 goedgekeurde dossiers (goed voor 27 procent van de middelen) vlak na de provincie Antwerpen en vóór de provincie Oost-Vlaanderen. Het gaat om de leidende posities van de grootsteden Antwerpen, Brussel en Gent, waarbij Brussel ook een leidende positie inneemt voor dans en beeldende kunst.

Zonder in detailcijfers te gaan, bekleedt Brussel een vergelijkbare positie bij projectsubsidies en kunstenaarsbeurzen. Het is duidelijk dat de Vlaamse, genereuze investeringen in het artistiek initiatief en de open opstelling in de hoofdstad bijgedragen hebben tot de sterke internationale positie van Brussel als kunstestad – een hotspot. Tegelijk ontleent het Vlaamse kunstenveld enorm veel waarde aan Brussel als internationaal knooppunt, op het vlak van uitstraling, vernieuwing, transnationaal werken en mogelijkheden tot vernetwerking en internationale co-producties. Vlaanderen moet die troeven blijven uitspelen en benutten.

Voor de volledigheid voegt Jan Jambon nog toe dat Brussel een belangrijke plek inneemt in het literaire veld, met onder meer de literaire festivals als Passa Porta die steun krijgen van Literatuur Vlaanderen.

Hij wil tot slot bij het kunstbeleid in Brussel ook de aandacht vestigen op het partnerschap met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. In zijn Strategische Visie-nota Kunsten bracht hij naar voren dat complementariteit met het beleid van andere overheden en overheidsniveaus één van de richtsnoeren is in zijn beleid. Voor de Brusselse culturele ruimte spreekt het voor zich dat de VGC zijn eerste en belangrijkste partner is. Zoals de Vlaamse steden maakt de VGC binnen het

Kunstendecreet haar visienota op. Bij de nieuwe indeling van het kunstenveld – met dynamische ruimte, brede veld, kerninstellingen en grote instellingen – wil hij ook met hen verder in overleg gaan.

1.3. Erfgoed

Als men louter naar de Brusselnorm kijkt, zou men kunnen zeggen dat Vlaanderen met 2,6 procent onderinvesteert in erfgoedvoorzieningen voor een stad van 300.000 inwoners (30 procent van de inwoners). Het erfgoedverhaal in Brussel is echter een heel ander verhaal dan het kunstenveldverhaal.

Met de federale wetenschappelijke instellingen (musea, Koninklijke Bibliotheek, ARA) en met de verschillende stedelijke, gemeentelijke, universitaire of andere musea is Brussel uiteraard de hoofdstad, ook op vlak van musea: Brussel telt meer dan honderd musea. In een ver verleden lag ooit het idee van een Vlaamse erfgoedhal in Brussel op tafel, maar het essentiële erfgoedverhaal voor Vlaanderen in Brussel is er een van samenwerking of versterking van de samenwerking.

Het steunpunt Faro werkt vanuit Brussel. Vlaanderen ondersteunt ook in Brussel het Centrum voor Academische en Vrijzinnige Archieven. Sinds kort heeft ook WIE – Werkplaats Immaterieel Erfgoed – Brussel als uitvalsbasis. Deze organisatie nam intrek in de nieuwe creatieve plek Studio City Gate in Anderlecht, nabij het Zuidstation, waar het een plek vond vol ruimte en inspiratie voor een dynamische werking rond immaterieel erfgoed. Dat zijn drie organisaties met landelijke werking en zitten dus niet in de 2,5 procent van de Brusselnorm. Die 2,5 procent is voornamelijk opgebouwd uit:

- 369.000 euro voor het Archief en Museum van het Vlaams Leven te Brussel (aan de Arduinkaai vlakbij de KVS);
- 449.000 euro voor de erfgoedconvenant met de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Met de erfgoedconvenant krijgt het samenwerkingsverhaal rond erfgoed alvast haar eerste vorm. De cultureelerfgoedconvenant met de VGC loopt dit jaar af en zal vernieuwd worden. De VGC financiert met de convenantmiddelen de erfgoedcel, die het lokaal erfgoedbeleid ontwikkelt en haar depotbeleid voert voor het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Tegelijk geeft de VGC met een deel van de convenantmiddelen en eigen middelen vorm aan bredere samenwerking met Brusselse musea: de Brusselse Museumraad, het museum van Elsene, de kunsteducatieve werking van het Museum van Kunst en Geschiedenis, het Stripmuseum enzovoort.

Op vlak van samenwerking rond erfgoed volgt de minister-president ook met bijzondere interesse de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband rond MuseumpassMusées. Dat is een samenwerking die zich over het gehele land uitstrekt, maar uiteraard ook een belangrijke toepassing kent in Brussel met zijn vele en belangrijke musea. Jan Jambon volgt verder op dat de Museumpass ook meer kan gebruikt worden in de federale musea.

Hij wil in het kader van erfgoed ook de samenwerking met de federale culturele instelling BOZAR vermelden. Die samenwerking draait rond de verschillende disciplines in kunsten én ook erfgoed. BOZAR is uiteindelijk een belangrijke erfgoedhal, met de grootste ruimte voor tijdelijke tentoonstellingen en dus ook een belangrijke toonplek voor Vlaams oud en hedendaags erfgoed. In 2021 voert Jan Jambon de gesprekken met BOZAR met oog op de vernieuwing van de samenwerkingsovereenkomst. Het tentoonstellingsprogramma maakt daarvan onderdeel uit. Voor de duidelijkheid: de middelen voor de samenwerkingsovereenkomst (832.000 euro in 2020) worden bij de Brusselnorm volledig verrekend op het kunstenveldbudget. Men

zou echter kunnen zeggen dat een deel van deze middelen ook veeleer op erfgoed aangerekend zou kunnen worden, maar het is nu anders.

Tot slot: de mogelijke samenwerkingen met de federale wetenschappelijke instellingen – de musea, de KBR en het ARA – blijven te beperkt, zowel op het vlak van beleid als werking. Met individuele organisaties op het federale niveau is er wel samenwerking, maar die is vooral projectmatig. Jan Jambon zal aandacht besteden aan de bevordering van de samenwerking tussen de Vlaamse cultureelerfgoedsector en de federale musea en cultureelerfgoedinstellingen. Hij bekijkt de mogelijkheden binnen de opmaak van zijn Strategische Visienota Erfgoed.

1.4. Lokaal Cultuurbeleid

Het decreet betreffende het lokaal cultuurbeleid voorziet nog steeds in de rechtstreekse ondersteuning van het Nederlandstalig cultuurbeleid en het bibliotheekbeleid in de negentien Brusselse gemeenten. De Brusselnorm werd van bij de start verankerd in het decreet Lokaal Cultuurbeleid, met de reservatie van 5 procent van de middelen voor Brussel. Die middelen zijn, na overdracht van de middelen voor Vlaamse gemeenten naar het Gemeentefonds, gebleven binnen het decreet.

Het lokaal cultuurbeleid voor Brussel heeft ontegensprekelijk zijn effect niet gemist. Vlaanderen heeft het fijnmazig netwerk aan cultuurvoorzieningen mee weten te versterken: elk van de negentien Brusselse gemeenten heeft zijn Nederlandstalige openbare bibliotheek.

Met een totale subsidie van afgerond 3 miljoen euro is er ondersteuning voor het gemeentelijk cultuurbeleid, de lokale bibliotheek en de participatie aan het bibliotheeknetwerk. De minister-president ondersteunt ook de Brusselse bibliotheken op ICT- en technisch vlak met onder andere de instap in het Eengemaakt Bibliotheekstelsel (EBS) en het vernieuwingstraject Interbibliotheecair Leenverkeer.

Via een convenant voor de beleidsperiode 2019-2023 werkt de minister-president ook hier samen met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, met een jaarlijkse subsidie van afgerond 2,4 miljoen euro voor de realisatie van een kwalitatief en duurzaam lokaal cultuurbeleid. Daarbij liggen de accenten op gemeenschapsvorming, cultuureducatie en kansengroepen via de laagdrempelige grootstedelijke bibliotheek (Muntpunt), de ondersteuning van de bibliotheken in Brussel (OBIB), de uitbouw van de Brusselse gevangenisbibliotheek en de uitbouw van het Cultuurcentrum-Brussel met een netwerk van 22 gemeenschapscentra. Deze gemeenschapscentra – die ook vandaag meer dan ooit relevant zijn voor Brusselaars – hebben zich van hun sterkste kant laten zien tijdens deze coronacrisis. Mensen samenbrengen terwijl fysiek samen zijn niet mogelijk is, hulp bieden waar nodig, de buurt versieren en opfleuren met een vleugje muziek enzovoort. Ook al waren de centra gesloten, zij zijn blijven doen waar ze goed in zijn en zetten zich volop in ten dienste van de gemeenschap.

De middelen voor lokaal cultuurbeleid zijn en blijven belangrijk, ook omdat Vlaanderen hiermee voluit investeert in de nabijheidsvoorzieningen en het sociaal-culturele weefsel van de stad. De bibliotheken zijn ook tegelijk belangrijke partners voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en spelen ook een essentiële rol in het beleid van taal- en leesbevordering.

1.5. Participatiedecreet

Eenzelfde waarde speelt bij het Participatiedecreet. In het kader van het Participatiedecreet werden in 2018 en 2019 maar liefst acht participatieprojecten gesubsidiëerd voor een totaalbudget van afgerond 666.000 euro. Het betreft projecten van

Compagnie Squeez, RWDM Girls, Natural Training and Education, Cinemaximiliaan en de gemeenschapscentra De Vaartkapoen, De Pianofabriek, Kontakt en de Zeyp.

De minister ondersteunt de Rode Antraciet ook voor hun werking in Brussel. Deze organisatie werkt aan de maximale interactie van de Brusselse gevangenen en de buitenwereld en brengt vanuit deze doelstelling een cultureel en sportief groepsaanbod in de drie Brusselse gevangenissen.

1.6. Bovenlokaal cultuurbeleid

In het kader van het Bovenlokaal Cultuurdecreet kunnen Brusselse cultuur- en jeugdactoren en gemeenten subsidies aanvragen voor bovenlokale cultuurprojecten die plaatsvinden in Brussel en ook in Vlaanderen. Tijdens de voorbije twee projectrondes werden vier Brusselse bovenlokale projecten gehonoreerd voor een totaalbudget van afgerond 251.000 euro. Het gaat over volgende organisaties: Blindmiddel met het project 'Rien à voir 2020-2023', Jeugdhuis Trefcentrum Y met het project 'Barak Lili M', het Vlaams Huis voor Amateurkunsten in Brussel voor 'projectwww' en Gemeenschapscentrum De Linde voor het project 'theAter+'.

1.7. Sociaal-Cultureel Werk

Sociaal-cultureel volwassenenwerk is vooral een verhaal van landelijke werkingen die ook werkingen hebben in Brussel. Binnen dit beleid zijn er echter ook specifieke Brusselklemtonen.

Het decreet heeft steeds voorzien dat het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad een regio zou zijn voor een Vormingspluscentrum, met als volkshogeschool Citizenne. Citizenne start in 2021, net als alle andere sociaal-culturele volwassenenorganisaties, met een nieuwe beleidsperiode tot en met 2025. Het subsidiebedrag dat zij daarvoor zal ontvangen is decretaal bepaald volgens het inwonertal (in dit geval dus 300.000): een jaarlijkse subsidie-enveloppe van 616.000 euro. Dit jaar werd Citizenne bezocht door een visitatiecommissie en kreeg zij een positieve beoordeling zonder aanbevelingen. De werking van Citizenne wordt met andere woorden door experts als zeer positief beoordeeld.

Naast de specifieke regionale werking van Citizenne zijn natuurlijk heel wat andere sociaal-culturele volwassenenorganisaties actief in Brussel. Voor wat betreft de sociaal-culturele volwassenenorganisaties met een werking in Vlaanderen, al dan niet inclusief Brussel, zal Jan Jambon de Vlaamse Regering voor 1 oktober van dit jaar een voorstel van beslissing voorleggen voor de volgende beleidsperiode (2021-2025).

Ook in het kader van de sociaal-culturele projectsubsidies worden verschillende projecten met een sterke Brusselse aanwezigheid gesubsidieerd. In 2019 besliste de minister-president om een projectsubsidie toe te kennen aan een project van het Brusselse Growfunding, een organisatie die crowdfunding inzet om lokale stadsprojecten te realiseren. Growfunding ontvangt een projectsubsidie van 84.331 euro voor één jaar (2020) voor het project Growfunding/Vlaanderen. Deze subsidie stelt hen in staat om hun bestaande werking uit de bouwen in Brussel en deze werking verder uit te breiden en op te schalen naar Vlaanderen. Eerder ontving ook Toestand vzw een projectsubsidie voor hun project FIND LEARN SUPPORT, dat leegstaande gebouwen een tijdelijke sociaal-culturele invulling geeft, en de kennis en expertise hierover verzamelt en verspreidt. Het betreft een driejarig project dat in 2019 van start ging, waarvoor een totale subsidie van 188.527 euro werd toegekend. De uitvalsbasis van Toestand bevindt zich eveneens in Brussel, en ook de hoofdmoot van hun werking speelt zich hier af.

Ten slotte ontving ook Kenniscentrum Welzijn, Wonen, en Zorg vanaf 2019 een projectsubsidie voor hun driejarig project Het BuurtPensioen dat zich ook voornamelijk in een aantal Brusselse gemeentes afspeelt. Dit project verbindt kwetsbare mensen in de stad in netwerken van burenhulp. Deze organisatie ontving een subsidie van 75.000 euro voor de volledige looptijd van het project.

De minister-president kan alleen maar benadrukken hoe belangrijk dergelijke projecten zijn voor de stad.

1.8. Amateurkunsten

Wat voor de sociaal-culturele volwassenenorganisaties geldt, geldt tevens voor de negen amateurkunstenorganisaties die hij ondersteunt vanuit het Amateurkunstendecreet. Voor elk van de artistieke disciplines ondersteunt hij een organisatie die de amateurkunstenaars en hun organisaties moet ondersteunen. Ook deze zijn actief in Brussel.

Specifiek voor Brussel is er de ondersteuning van het Vlaams Huis voor Amateurkunsten in Brussel, beter bekend als Zinnema. Samen met de VGC heeft de Vlaamse Gemeenschap een beheersovereenkomst met de vzw. Deze loopt af eind dit jaar. In samenspraak met de VGC zal de lopende beheersovereenkomst verlengd worden met een jaar tot eind 2021 en zal er een nieuwe beheersovereenkomst gesloten worden vanaf 2022. De uitvoering van deze beheersovereenkomst wordt ook samen met de VGC opgevolgd. De Vlaamse Gemeenschap investeert 610.000 euro in deze beheersovereenkomst. De verhouding tussen de ondersteuning van Vlaanderen en de VGC is ongeveer twee derden tegenover een derde. De infrastructuur waarin Zinnema gehuisvest is wordt beheerd door het FoCI.

1.9. Circus

Vele door de Vlaamse Gemeenschap ondersteunde circusgezelschappen zijn uiteraard ook in Brussel te bewonderen. Sinds 1 maart 2019 is er een nieuw Circusdecreet waarin voor het eerst werkingssubsidies voor circusorganisaties mogelijk gemaakt zijn. Dit onder meer voor circusateliers. Specifiek in Brussel zal Jan Jambon ook de komende vijf jaar het circusatelier Zonder Handen ondersteunen met een jaarlijkse subsidie van 126.000 euro (50.000 euro meer dan wat ze tot hertoe ontvingen). Ook het circusgezelschap Side Show vzw van artiesten Astrid Breucker en Quintijn Kegels dat in Brussel gevestigd is, krijgt de komende vijf jaar een structurele subsidie van 247.000 euro.

1.10. Internationale aanwezigheid

De minister-president vermeldt ook nog dat Vlaanderen in Brussel aanwezig is vanuit internationale culturele samenwerkingen. De leden kennen natuurlijk het Vlaams-Nederlands Huis deBuren. Hij vestigt de aandacht op de samenwerking met Marokko voor de ondersteuning van het Vlaams-Marokkaans culturenhuis Darna. Het culturenhuis heeft intussen een plek gevonden nabij de AB. De missie van Darna is ontmoeting, dialoog en culturele interactie te stimuleren tussen de Vlaamse en Marokkaanse gemeenschappen in Brussel en de rest van Vlaanderen. Jongeren zijn het voornaamste doelpubliek van de vzw. Hun project Darna Express om breed samenwerkingen te stimuleren is succesrijk. Het programma heeft verder activiteiten rond film, literatuur, kunst.

1.11. Interfederale samenwerking

Die internationale samenwerkingen brengt Jan Jambon opnieuw bij de lijn die hij ontwikkelt en die in Brussel een bijzonder focuspunt heeft: samenwerking.

De samenwerking met de Franse Gemeenschap komt ook het Vlaamse beleid in Brussel ten goede en dus finaal de cultuursectoren in de hoofdstad. Jan Jambon is vanuit de as Vlaamse Gemeenschap-Franse Gemeenschap ook in het voorjaar het interfederaal overleg opgestart binnen de Interministeriële Conferentie Cultuur. De voorbije maanden heeft hij nauw met de Franse Gemeenschap, met Brussel en de federale overheid samengewerkt om de COVID-19-crisis het hoofd te bieden en heel concreet ook verschillende protocollen voor de cultuursector op elkaar af te stemmen.

Los van COVID-19 werkt men ook samen rond het project Cultuurcommunicatie in Brussel. In uitvoering van het akkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Franse Gemeenschap, COCOF, VGC en visit.Brussels wordt er regelmatig een ronde tafel Culturele communicatie georganiseerd, die wordt voorgezeten door visit.Brussels. Dit heeft onder andere geleid tot de drietalige website agenda.Brussels die de activiteiten van de verschillende gemeenschappen in Brussel op een overzichtelijke manier bundelt. Jan Jambon ondersteunt de samenwerking met 50.000 euro.

Een gelijksoortige samenwerking wordt bekeken voor een Cultuurbureau Brussel. Door de Brusselse situatie is het voor veel actoren uit de sector niet duidelijk waarvoor en waar er subsidies aangevraagd kunnen worden. Er wordt momenteel bekeken met de andere bevoegde beleidsniveaus of er een centraal platform kan komen die de verschillende subsidiemogelijkheden van de gemeenschappen, de regio, de negentien Brusselse gemeentes, de VGC en COCOF op een overzichtelijke manier kan ontsluiten. Hiermee kan ook tegemoet gekomen worden aan één van de bekommernissen van het Brussels Kunstenoverleg.

Voor deze projecten pleegt Jan Jambon ook goed overleg met zijn Vlaamse collega Benjamin Dalle, als minister van Brussel. Overleg en samenwerking is er ook veelvuldig tussen zijn administratie en de administratie Coördinatie Brussel van de Vlaamse Gemeenschap. Het ambtelijk overleg met de VGC krijgt vorm in de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel.

Rond samenwerking wil de minister-president afronden met het project KANAL, dat het speerpuntproject is voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en waarmee ze hun bevoegdheid op vlak van kunsten en erfgoed vorm geven. Deze bevoegdheid kregen ze met de zesde staatshervorming. Jan Jambon kan hier herhalen wat in het Vlaamse regeerakkoord staat: als de vraag komt voor samenwerking rond het museum voor hedendaagse kunst, wil hij dit bekijken, weliswaar onder de vanzelfsprekende voorwaarden van duidelijke tweetaligheid, een duidelijke Vlaams element, zowel naar uitstraling als binnen de organisatiestructuur.

2. Bespreking

2.1. Bianca Debaets (VGC-Raad)

Als liefhebber van het rijke culturele aanbod in Brussel ligt de verbinding tussen Brussel en Vlaanderen en ook tussen de gemeenschappen *Bianca Debaets* na aan het hart. 2020 is een uitzonderlijk en dramatisch jaar. Het einde is niet in zicht. Daarom hoopt ze dat Vlaanderen aandacht blijft hebben voor het lot van de culturele instellingen en de vele kunstenaars in Brussel en daarbuiten.

De spreekster heeft de volgende concrete vragen. Kan de minister-president een stand van zaken geven van de uitvoering en evaluatie van de beheersovereenkomsten met de grote instellingen of kerninstellingen zoals ze in het regeerakkoord worden vermeld, gelegen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest? Is Jan Jambon gestart met de gesprekken voor de nieuwe beheersovereenkomsten? Welke nieuwe klemtonen of bijstellingen wil hij leggen?

De minister-president verwees naar de plannen voor de site van het Amerikaans Theater. Hij wil daarmee verder gaan en de AB is daar een cruciale partner bij. Hij gaf ook aan dat hij andere instellingen wil betrekken. Aan welke instellingen denkt hij dan?

De minister-president gaf aan dat hij overleg had of plant met Flagey en met de gemeente Elsene. Het benieuwt de spreekster welke beslissingen Jan Jambon wil nemen betreffende de werking van dit prachtig co-communautaire initiatief. Met welke actoren heeft hij al rond de tafel gezeten en zijn er al afspraken gemaakt?

De Brusselse Regering zet terecht in op meertalige cultuurcommunicatie in Brussel. Kan de minister-president aangeven hoe de Vlaamse Gemeenschap daaraan meewerkt? Is daaromtrent al een overleg geweest met de Brusselse Regering sedert de nieuwe legislatuur?

De Brusselse Regering heeft in haar regeerakkoord opgenomen om Brussel voor te dragen als kandidaat-Culturele hoofdstad van Europa 2030, het jaar van 200 jaar België. Hopelijk is iedereen het erover eens dat dit gevierd moet worden. Heeft Jan Jambon de Brusselse Regering al gecontacteerd om hierrond samen te werken? Als dit initiatief door Vlaanderen mee gedragen wordt, zou het natuurlijk sterker staan.

Een eengemaakt cultuurloket staat ook op de agenda van de Brusselse Regering, de VGC en de COCOF en is al meermaals aan bod gekomen in het parlement. Is hierover reeds overleg geweest in de Interministeriële Conferentie voor Cultuur en welk standpunt neemt de Vlaamse Regering in?

Welke maatregelen ontwikkelt de minister-president in samenwerking met de Franse Gemeenschap omtrent de zichtbaarheid en de valorisatie van de culturele instellingen binnen Brussel, zoals de samenwerking KVS-Theatre National of de AB-Bota enzovoort? Heeft hij beslist om dit soort samenwerkingen te bevorderen via structurele of projectmiddelen? Dat soort kruisbestuivingen zijn waardevol.

Welke positie neemt BKO-RAB in het Brussels cultuurveld volgens de Vlaamse Regering ?

De vorige Vlaamse Regering heeft een soort startsubsidie uitgereikt aan KANAL voor de eerste voorlopige opening. Is deze subsidie geëvalueerd? Heeft Jan Jambon deze legislatuur al kennisgemaakt met de leidinggevenden van deze instelling en heeft hij afspraken gemaakt rond financiering? Bianca Debaets had begrepen dat Jan Jambon afwacht. Er is ook samenwerking mogelijk met Vlaamse musea, zoals voor uitwisseling van collecties of kunstenaarsplekken. Hoe zal hij de Vlaamse Gemeenschap een rol geven in de ontwikkeling van dit toekomstige visitekaartje voor moderne kunst?

In hoeverre is er structureel overleg ingebouwd tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC over het cultuurbeleid? Kan de minister-president medelen welke thema's al aan bod zijn gekomen in dit overleg?

Kan de minister-president medelen hoe deze regering uitvoering zal geven aan het cultureel samenwerkingsakkoord? Hoeveel middelen maakt hij hiervoor vrij? Welke initiatieven worden er sedert de nieuwe legislatuur reeds ondersteund?

Buiten de cultuur met een grote C, heeft de Vlaamse Gemeenschap een decreet voor het bovenlokale cultuurbeleid. Hoe zorgt de minister-president ervoor dat de Brusselse gemeenten gebruik maken van dit decreet?

2.2. Karl Vanlouwe

Voor *Karl Vanlouwe* toont het overzicht van de cultuuruitgaven in Brussel aan dat de Brusselsnorm van 5 procent wordt nageleefd. Voor onderwijs zit men boven de 5 procent. Voor welzijn is er een historische verklaring voor het niet halen van de 5 procent. Voor inburgering en media zit men in de buurt van 10 à 11 procent. Voor cultuur haalt de Vlaamse Gemeenschap dus 10,4 procent in 2018, en allicht ook in 2019.

De Vlaamse culturele tempels, de ambassadeurs van Vlaanderen in Brussel, hebben het moeilijk gehad met de coronacrisis: het KVS, de AB, het Kaaitheter, Bronks enzovoort. Hoe denkt de minister-president de culturele activiteiten, evenementen in de Vlaamse culturele instellingen in Brussel te kunnen doen heropstarten? In de media kon men vernemen dat al heel wat mooie initiatieven heropgestart zijn. Uiteraard zijn er strenge beperkingen door de COVID-19-maatregelen. Heeft de minister-president er zicht op of er al lokale overheden daarvan afwijkingen gevraagd hebben? Hebben ze zich aan de regels gehouden om op een veilige manier evenementen te organiseren? De spreker hoopt toch dat de eventensector opnieuw kan starten.

Het Amerikaans Theater is voor veel ouderen een symbool van de Vlaamse culturele aanwezigheid in Brussel. Kan de minister-president meer toelichting geven over de plannen en de partners? Zal de AB daar een rol in spelen?

Kunnen de Vlaamse culturele instellingen in Brussel op een evenredige manier genieten van de verdeling van het noodfonds?

2.3. Lotte Stoops (VGC-Raad)

Volgens *Lotte Stoops* doet Vlaanderen veel voor de cultuur in Brussel. Het belang is groot, ook voor Vlaanderen, omdat Brussel de plek is waar Vlaanderen de wereld ontmoet. Ze is verheugd met dit moment van uitwisseling omdat de Brusselse cultuursector zeer nadrukkelijk vraagt om de minister-president en zijn kabinet te wijzen op de Brusselse specificiteit. Brussel is niet zoals de andere Vlaamse centrumsteden en op dit moment worden alle steden op het niveau van cultuur over eenzelfde kam geschoren. De Groenfractie van de VGC-Raad is natuurlijk blij dat Brussel niet weggeduwd wordt maar wil benadrukken dat dezelfde behandeling als bijvoorbeeld Hasselt, Antwerpen en Gent niet mogelijk is gezien de Brusselse complexiteit. Bij het nieuwe Kunstendecreet heeft dat implicaties.

Daarnaast kreunt, zoals overal te lande, ook de Brusselse creatieve sector meer en meer onder de COVID-19-crisis die aansleept en nog diepere kraters slaat. Niet enkel in de financiën van kunstenaars en hun omgeving maar ook in het nut van hun bestaan.

Nog voor de lockdown in maart werd de cultuursector als een van de eerste geraakt door COVID 19. Nu blijft deze sector in zijn eindeloze complexiteit het kleine broertje dat overal achteraan hinkelt en overal hard moet roepen om gezien te worden.

De stem van de sector kreeg terecht een plek bij Jan Jambon aan tafel. De spreker looft de minister-president daarvoor. Tijdens de Interministeriële Conferentie Cultuur die plaatsvond op 14 juli was de sector ook aanwezig. Er werd bovendien afgesproken dat er een werkgroep zou komen om een studie op te maken over een cultuurloket als gecentraliseerd informatiepunt voor de sector. De denkoefening over een veerkrachtige vruchtbare bodem voor de cultuursector gestoeld op fair practice en minder non-statuten, en over een hervorming van het kunstenaarsstatuut vraagt naar samenhang in het cultuurbeleid. De collega's van Jan Jambon in

de Fédération Wallonie-Bruxelles, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de VGC staan alvast klaar.

De VGC heeft een brede opdracht, voor de Nederlandstalige Brusselaars én de fans van het Nederlands. Op dit moment hebben de Nederlandstalige huizen in Brussel echt een functie van ambassadeurs binnen de Nederlandstalige kunsten en cultuur. Ze staan gekend als heel open voor anderstaligen, wat hen een ontzettende aantrekkingskracht geeft. Dat moet volgens Lotte Stoops gestimuleerd blijven. Hier ligt dus een unieke kans om over taal- en gemeenschapsgrenzen heen samen te werken en, samen met de sector, een cultuurloket op te richten dat volledige, meertalige informatie biedt.

De Groenfractie heeft zeer veel vragen, maar de spreekster zal zich proberen te beperken. Dé grote vraag: is het nu het moment voor een grondige herziening van het Kunstendecreet? De sector zegt: nee. De sector bloedt na de besparingen en de coronacrisis en geeft aan dat de focus en de kabinetsenergie naar bloeddorsting, lees werkingsmiddelen, en het publiek zouden moeten gaan. Wat zijn de volgende etappes voor de ontwikkeling van het Kunstendecreet? Evalueert de minister-president de timing van deze oefening? Voorziet hij een proactieve aanpak gezien de specificiteit ook de Brusselse sector, kennis en expertise mee aan tafel te krijgen? Kan de Brussels sector, bijvoorbeeld in name van BKO, hierbij betrokken worden?

De KVS en de andere stadstheaters vroegen erkend te worden als kunstinstelling. Door de ontwikkelingen binnen de strategische nota richting kerninstellingen, ziet Groen hierin een gevaar van perceptie. De stadstheaters vrezen net zoals de cultuurwerkers dat de ontwikkeling van kerninstellingen de kleinere organisaties, coöperatieven enzovoort nog meer uitput. Ze vrezen na de inkrimping van de werkingsmiddelen, zo een finale bodemverarming. Hoe anticipeert het beleid van Jan Jambon op het gevaar dat hierin schuilt?

Uit de regeringsverklaring leidt de Groenfractie af dat de Vlaamse Regering vooral in stenen wil investeren. De Vlaamse culturele internationale bekendheid straalt door gezelschappen en kunstenaars, niet zo zeer door de 'huizen'. Hoe rijmt de minister-president de inkrimping van werkingsmiddelen – in heel Vlaanderen maar dus ook in Brussel dat nog slechter bedeed wordt dan de andere grote steden in Vlaanderen – met de wil om te excelleren? Als de minister-president de troeven van de Vlaamse en Brusselse cultuurwereld internationaal wil uitspelen, zal hij de creatieve basis juist moeten ondersteunen. Als de kunsthumus verarmt zullen er niet veel troeven meer uit te spelen zijn.

De besparingen in de culturele sector troffen vorig jaar niet alleen kunstenhuizen in de steden, maar ook lokale organisaties en verenigingen in regio's zoals de Vlaamse Rand. Vooral voor kleine culturele organisaties vormden de besparingen een probleem. De coronacrisis maakte de impact groot voor kleine culturele organisaties zoals het Cultuurcentrum in Grimbergen of het Felixartmuseum. Gezien momenteel de tweede coronagolf opnieuw lijkt te pieken en verdere maatregelen niet langer worden uitgesloten, is de onrust groot bij deze centra. Hoe wil minister Jan Jambon hen perspectief geven?

Uit de Fédération Wallonie-Bruxelles kwam deze week het fantastische nieuws dat de middelen voor cultuur in 2021 met 41 miljoen euro zouden stijgen. Middelen bedoeld voor de meest kwetsbaren in de sector: hulp bij creatie, steun voor podiumkunsten, steun aan kunstencentra en aan kunsteducatie. Qua cultuur hebben ze in Wallonië een inhaalbeweging nodig maar die zetten ze met rasse schreden. Voorziet Jan Jambon een gelijksoortige aanpak in het budget 2021 waarbij vooral gezorgd wordt voor de bloeddorsting voor de creatievelingen zelf?

Welk standpunt neemt de minister in de IMC namens de Vlaamse Regering in? Waar ziet de minister kansen of hinderpalen in dit gemeenschappelijk streven? Wordt er snel weer aan tafel gezeten? In zijn strategische nota staat er niets over het Cultureel Akkoord tussen de twee gemeenschappen. Dit zou zeker in de Brusselse context een belangrijke tool zijn. Kan de minister-president meer zekerheden hieromtrent geven?

In verband met de noodfondsen vraagt Lotte Stoops hoeveel Brusselaars aanspraak hebben gemaakt op de eenmalige Vlaamse premie ten aanzien van het totaal aan toegekende steun. Heeft het fonds een positief saldo na de toegekende premies en is er binnen de regering al afgesproken hoe het saldo verder ingezet kan worden voor de immer noodlijdende cultuursector? Is er bij de evaluatie een onderscheid gemaakt tussen de verschillende kunstdisciplines?

Vanuit Vlaanderen was de beslissing gekomen om 3,17 miljoen euro te geven aan Cultuur, Sport, Jeugd in de VGC. Op het ogenblik van de vergadering van de bevoegde commissie in de VGC-Raad in september was het nog niet duidelijk hoe dat geld verdeeld zou worden. VGC-collegelid Pascal Smet bevoegd voor Cultuur gaf aan nog te wachten op het initiatief van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel zodat er complementair gehandeld kan worden. Is daar inmiddels wel duidelijkheid over? Zo ja, hoe zal dit bedrag besteed worden in Brussel?

Quid met de plaats van de vrouw en diversiteit in cultuur, bijvoorbeeld bij het VAF, architectuur enzovoort? In de filmwereld bijvoorbeeld ziet men voor vrouwen een 50/50-uitstroom van scholen versus 18/82-aanwezigheid in het veld en voor toegekende financiële middelen. Binnen Europa scoren Vlaanderen en Brussel ondermaats. Dit raakt dus zowel de Vlaamse als Brusselse vrouwelijke kunstenaars. Heeft Jan Jambon een specifiek plan zoals zijn collega van de Franse Gemeenschap Bénédicte Linard bevoegd voor Cultuur? Haar Plan Droits des Femmes werd op 17 september goedgekeurd. Vier richtlijnen staan centraal: "1. lutte contre le sexisme et les violences faites aux femmes, 2. déconstruction des stéréotypes dès l'enfance, 3. représentation des femmes dans tous les secteurs professionnels dont la culture et les médias, en 4. d'amélioration de la conciliation vie privée/vie professionnelle."

Kan de minister-president meer vertellen over de uitrol van de samenwerking van Engagement Arts en het Vlaams meldpunt voor #metoo in de kunstwereld? Hierbij kunnen Vlaamse beslissingen ook doorwegen op de Brusselse realiteit. Voorziet hij meer middelen voor instanties zoals het VAF om het gender- en diversiteitsbeleid met cijfers, studies en proactieve insteken kracht bij te zetten, zodat ook hierin Vlaanderen en Brussel kunnen excelleren?

Hoe kan er sterker ingezet worden om via scholen cultuur aan te bieden? Wat is na de abrupte schrapping van een aanvraagronde voor dynamoPROJECT, de toekomst van die projecten? Hoe kunnen de Brusselse Nederlandstalige scholen gemotiveerd worden om toch nog cultuur aan te bieden voor hun leerlingen, zodat cultuur niet enkel een goed voor de happy few wordt?

De minister-president gaf ook toelichting bij het Participatiedecreet en Circusdecreet. Dat zijn ook sectoren in Brussel die geleden hebben door de abrupte schrappingen van subsidierondes. Op 7 februari 2020 kreeg het circus te horen dat het circusbudget voor 2020 volledig was toegewezen. Voor circusprojecten die nog starten in 2020 kunnen geen subsidiedossiers meer ingediend worden en vervalt de indiendatum. Dat is weer een sector waar verbindende, sociale en inclusieve werking centraal staat. Volgens de circussector werd de professionalisering enorm geprikkeld door het nieuwe Circusdecreet. Het Circusdecreet is fantastisch maar terwijl in het verleden slechts vijf atelierwerkingen in aanmerking kwamen voor structurele subsidies, zullen allicht negen werkingen in mei een aanvraag en

beleidsplan ingediend hebben. Geruggesteund door dat decreet is de hele sector zich aan het professionaliseren. Dat zal echter niet lukken als de budgetten niet verhogen. Zelfs een verdubbeling zou nog te krap zijn, aldus Lotte Stoops.

Brussel is eigenlijk nog te onbekend bij de rest van Vlaanderen. Door corona zijn het moeilijke tijden. Lotte Stoops hoopt dat Jan Jambon van zijn bevoegdheid Cultuur kan gebruikmaken om Brussel en Vlaanderen beter te leren kennen.

2.4. Matthias Vanden Borre (VGC-Raad)

De tabel (zie bijlage 1) toont aan dat Vlaanderen heel veel doet in Brussel. *Matthias Vanden Borre* dankt de minister-president daarvoor. Het valt de spreker op dat de minister-president wel met cijfers voor de dag komt, terwijl de spreker die niet krijgt in het Brussels Parlement. In Brussel is er geen boekhouding, geen actuele begroting. Ofwel ontbreken de cijfers, ofwel kleuren ze diep rood. Ondanks de positieve cijfers – 55 miljoen euro – streeft Vlaanderen naar een begroting in evenwicht, zelfs in deze moeilijke tijden. De spreker beseft wel dat dit de komende jaren moeilijker zal worden. Het blijft echter belangrijk te streven naar een totaalplaatje dat klopt.

Matthias Vanden Borre verwijst naar een citaat van Rik Van Cauwelaert: “Zonder Vlaanderen heeft Brussel de uitstraling van Maubeuge.” Misschien is deze uitspraak wat stekelig, maar de cijfers liegen er echter niet om. Het totale investeringsbudget van Vlaanderen in Brussel bedraagt bijna een miljard euro per jaar. Zonder deze middelen stelt Brussel heel wat minder voor. De culturele instellingen worden goed bediend vanuit Vlaanderen.

Hij wil het graag hebben over de sterke aanwezigheid van de stad Brussel in de culturele wereld. Het is wel positief dat de stad Brussel investeert in het Nederlandstalige aanbod in tegenstelling tot andere gemeenten in het gewest. Helaas worden er schimmige constructies opgezet om het cultuurlandschap te domineren en om naar de hand te zetten van politieke partijen. Hij verwijst naar Brussels Expo, Brussels Major Events, Rock The City, de grondregie en het OCMW van Brussel worden soms ingeschakeld om het cultuurlandschap te domineren. Voor het Koninklijk Circus, en ook voor de Magdalenazaal, worden openbare middelen aangewend, wat leidt tot concurrentievervalsing ten aanzien van de private sector en andere culturele spelers. Hoe gaat het Vlaamse cultuurbeleid om met de sterke aanwezigheid van stad Brussel in de culturele sector? Ontvangt de minister-president soms bedenkingen van culturele spelers over deze strategie?

Voor het Amerikaans Theater zoekt de minister-president terecht samenwerking met andere partners. De spreker waarschuwt echter voor culturele spelers in Brussel die proberen te domineren en die het soms minder goed voor hebben met het Vlaamse cultuurbeleid.

Het eengemaakte Brussels cultuurloket is al herhaaldelijk ter sprake gekomen in de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het raadslid heeft er al herhaaldelijk op gewezen dat er al een Vlaams Cultuurloket bestaat dat zeer goed functioneert. Dat loket ontwikkelt een dienstverlening ten aanzien van alle Vlaamse Brusselaars, en zelfs breder. Het zet daarvoor samenwerkingsverbanden op met andere culturele spelers over de gemeenschappen heen. Het bevoegde VGC-collegelid, Pascal Smet, heeft zich daar zeer laatdunkend over uitgelaten. Hij sprak van een provincialistische Vlaamse mentaliteit. De spreker betreurt dit ten zeerste en wil hiervoor waarschuwen.

Het Vlaamse Cultuurloket functioneert goed. Hoe ziet de Vlaamse Regering dan een eengemaakt Brussels cultuurloket? Is dat geen overlapping?

In de Strategische Visienota Kunsten is een hervorming van het subsidielandschap opgenomen. De strategische visienota is tot stand gekomen in overleg met diverse actoren, ook de VGC. De visienota werd ook positief onthaald in de VGC. Daarom begrijpt de spreker de opmerkingen van de collega van Groen niet. Groen is in zekere zin positief voor het Vlaamse beleid in Brussel. Waarom wil Groen dan de hervormingen van de kunstensector tegenhouden? Het zijn inderdaad moeilijke tijden, maar er is een momentum nodig om de hervormingen aan te vatten. Wat is de stand van zaken betreffende die hervorming en welke gevolgen heeft het voor de Brusselse cultuur- en kunstinstellingen?

De financiering van de kunstensector staat onder druk, temeer omdat het moeilijke tijden zijn. De minister-president verwees echter naar aanvullende financiering. De samenwerking tussen de kunstensector en de private of commerciële sector mag geen taboe zijn, aldus Matthias Vanden Borre. Een slachtkrachtige kunstensector moet de nodige inspanningen doen om naar aanvullende financiering te zoeken. Publiek-private samenwerking verhoogt de draagkracht van de kunstenuitvoeringsorganisaties en het maatschappelijke draagvlak. Zijn er nieuwe elementen in dat kader? Benadrukken de plannen het belang van deze aanvullende financiering? Is er al een evaluatie van gebeurd? Wat waren de conclusies? Welke initiatieven zitten hier nog in de pijplijn?

2.5. Fouad Ahidar (VGC-Raad)

Fouad Ahidar dankt de minister-president voor zijn duidelijke uiteenzetting. Fouad Ahidar zal spreken namens Els Rochette, VGC-raadslid, die niet aanwezig kon zijn op deze vergadering. Zij dankt Jan Jambon voor de constructieve samenwerking met Brussel. Vraag is of de nodige middelen voorhanden zijn. Zullen na de woorden ook de daden volgen en zal hij de Brusselse cultuursector die het nu moeilijk heeft met de coronamaatregelen meer ondersteunen? Ze betreurt dat de minister-president niet heeft stilgestaan bij de coronacrisis die ook op de culturele sector een enorme impact heeft. De Vlaamse overheid voorziet terecht een noodfonds van 75 miljoen euro voor cultuur. Ondertussen is duidelijk dat de schade zal blijven oplopen. De Brusselse Regering verlengt de steunmaatregelen die van kracht waren. De organisaties hebben zo recht op een tweede premie van 2000 euro. De minister-president gaf reeds deels antwoord op de vraag hoe de middelen van het noodfonds zullen worden verdeeld. Komt er een tweede pakket aan steun gezien de crisis blijft duren?

Vorig jaar was er veel te doen rond de harde besparingen. Die heeft de minister-president deels teruggedraaid, maar deels ook niet. Kan hij meedelen hoeveel minder middelen nu naar kunsten en cultuur gaan in vergelijking met vorig jaar, zeker wat de projecten betreft?

Wat met de Beursschouwburg, waarvoor de vorige regering een goed plan heeft opgemaakt.

Els Rochette hoopt dat de minister-president verder inzet op samenwerking. Het is positief dat hij wil meewerken aan bijvoorbeeld het unieke Brusselse loket voor kunstenaars voor subsidies. Dat maakt het complexe Brussel iets eenvoudiger voor hen. Ze is verheugd dat Jan Jambon voor dit concept is in tegenstelling tot zijn partijgenoten in de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De vraag over KANAL heeft de minister-president al beantwoord. Hoever staat het met het Amerikaans Theater? Zijn daar al stappen in de goede richting gezet? Hoe ziet Jan Jambon de timing?

De coronacrisis maakt de nood aan betaalbare atelierruimte in Brussel extra duidelijk. Kan de minister-president daar bijkomende informatie over geven?

Het Vlaamse regeerakkoord verwijst naar een Nederlands-clausule in subsidiereglementen en samenwerkingsovereenkomsten. Dit ook in het Brusselhoofdstuk: "Met verenigingen die we ondersteunen maken we klare afspraken over het gebruik van en communicatie in het Nederlands. Doel is om te komen tot een echte en doorleefde tweetaligheid in Brussel." Wat verstaat Jan Jambon onder echte doorleefde tweetaligheid in de Brusselse culturele context? Hoe rijmt hij dat met het sterke internationale karakter van Brussel en met zijn ambitie om de internationale positie van het cultuurlandschap te versterken? Veel cultuurmakers in Brussel zijn niet Nederlandstalig maar ook niet Franstalig. Mag de Vlaamse overheid ook voor hen openstaan? Hoe zal de Nederlandsclausule eruit zien?

De passages over het betrekken van Brusselse jongeren en over urban culture zijn veeleer vaag. Kan hij meer uitleg geven over de initiatieven waarmee hij dit wil bereiken?

De minister-president subsidieert een prachtig project in De Bottelarij. Zal hij nog dergelijke projecten ontwikkelen en steunen in Brussel?

Het gebruik van het Nederlands buiten de schoolmuren is zeer belangrijk. Er moet voor gezorgd worden dat jongeren uitwisseling kunnen organiseren en met het Nederlands in contact komen via cultuur. Is daar iets voor voorzien? Men kan niet vragen dat jongeren vijftien jaar lang Nederlands spreken op school als ze daarbuiten geen kans krijgen om met het Nederlands in contact te komen. Het is belangrijk dat ze het nut inzien van het Nederlands te leren en dat het een knuffeltaal wordt, aldus Fouad Ahidar.

2.6. Katia Segers

Katia Segers dacht dat deze gedachtewisseling over het cultuurbeleid in Brussel én de Rand zou gaan. Brussel en de Rand zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De uitdagingen in de Rand en de ruimere regio op het vlak van welzijn, onderwijs, kinderopvang, armoede zijn gelijklopend. In het Nederlandstalige onderwijs heeft 43 procent van de leerlingen niet het Nederlands als thuistaal. Er is een groot capaciteitstekort in het onderwijs. De toenemende diversiteit maakt dat meer ingezet moet worden op integratie. Cultuur speelt daar een belangrijke rol in, aldus de spreekster. De Vlaamse bijdrage aan de Nederlandstalige cultuurhuizen in Brussel is best indrukwekkend. Het is belangrijk dat Vlaanderen Brussel niet loslaat. In de Rand zouden echter nog meer inspanningen mogen gebeuren voor cultuur.

De problematiek van verstedelijking en de uitdeining van Brussel beperkt zich niet tot de negentien officiële Randgemeenten. Gemeenten ernaast, zoals Affligem en Liedekerke, kennen dezelfde socio-economische samenstelling en problemen. Ze kunnen echter niet rekenen op middelen van het officiële Randbeleid en het Randfonds, bijvoorbeeld voor initiatieven van vrijetijdshuizen of bibliotheken: taalstimulering, voorleesmomenten enzovoort. De spreekster hoopt bij Jan Jambon meer gehoor te krijgen dan bij zijn collega Ben Weyts, Vlaams minister voor de Vlaamse Rand. Overigens is niet duidelijk hoe de middelen van het Randfonds verdeeld zullen worden. De genoemde gemeenten vallen overigens ook uit de boot voor de middelen van het Denderfonds, waarvoor Vlaams minister Bart Somers bevoegd is. Ze roept de minister-president op om samen met genoemde ministers te bekijken hoe de gemeenten die niet officieel tot de Rand behoren maar met dezelfde problematiek kampen, toch bijgestaan kunnen worden om in te zetten op integratie.

Katia Segers komt terug op een stokpaardje van haar: het cultuur- en congrescentrum in Ruisbroek, de befaamde vuurtoren. 300.000 euro werd uitgetrokken voor een studie waarvan de conclusie al op voorhand bekend was: er was geen nood aan een nieuw cultuurcentrum. Het lid is het er wel mee eens dat die streek

ontwikkeld moet worden. Het cultuurcentrum is nu van de baan. Volgens de beleidsnota van Ben Weyts moet het een netwerk van creatieve en cultuurhefboomprojecten worden. Hoe ver staat het daarmee? Wat wordt het concreet?

2.7. Jan Busselen (VGC-Raad)

Deze zittingsperiode is gestart met zware besparingen, aldus *Jan Busselen*. Hij was wel aangenaam verrast met het gedeeltelijk terugschroeven van de besparingen in april en met het noodfonds van 65 miljoen euro ten gevolge van COVID-19.

De minister-president noemt de AB terecht een bevoorrechte partner van het Vlaamse cultuurbeleid. De AB heeft een internationale uitstraling. Midden augustus werd noodgedwongen de samenwerking met 200 freelancers stopgezet. Heeft Jan Jambon contact gehad met de directie van de AB over het toch voortzetten van die samenwerking of over eventuele ondersteuning?

In steden als Gent of Antwerpen bestaat er een atelierbeleid dat zorgt voor betaalbare en goede ateliers. Dat ontbreekt in Brussel. Onder meer collega Lotte Stoops weet dat een 100- à 150-tal kunstenaars werkt in de oude Actirisgebouwen. Vroeger waren de gebouwen eigendom van de Brusselse overheid. Later werden ze verkocht aan de privé-eigenaar Entrakt die nu veel huur vraagt, met doorbetaling zelfs tijdens de coronacrisis. Jan Busselen vraagt of het mogelijk is om vanuit Vlaanderen een atelierbeleid in Brussel op te zetten of te ondersteunen. 1,2 miljoen m² kantoorruimte en 15.000 à 30.000 woningen in Brussel staan leeg. Spijtig genoeg ook infrastructuur die van Vlaamse middelen afhangt. Hij denkt aan GC De Maalbeek dat het oude internaat bezit dat al vijftientig jaar leeg staat.

De academies in Brussel leveren fantastisch werk, vaak in moeilijke omstandigheden. Daarvoor was een samenwerkingsplatform dko opgericht, dat ondersteund werd met middelen (600.000 euro) van Vlaams minister van Brussel Benjamin Dalle. Het platform vertegenwoordigde de academies. Onder impuls van het Sdko kwam er een studie over de infrastructurele noden in de Brusselse academies. Daaruit bleek dat een 20 à 23 miljoen euro aan renovaties zouden moeten plaatsvinden om de leerkrachten en leerlingen de juiste infrastructuur te bieden. Is daar verder over nagedacht? Enerzijds zijn er ambitieuze plannen voor het Amerikaans Theater terwijl er al verschillende grote projecten ondersteund worden in Brussel. Anderzijds blijft de moeilijke situatie aanslepen voor het fijnmazige aanbod aan cultuur via de academies. Zou een doorstart voor het Sdko tot de mogelijkheden behoren? Zijn er renovatieplannen voor de academies?

Er wordt in een nieuwe culturele activiteitenpremie voor publieke evenementen voorzien met de overschot van het noodfonds voor de kunsten. De kunstenaars kunnen tussen 2000 en 20.000 euro aanvragen in de periode van september 2020 en mei 2021. Wanneer kan die premie aangevraagd worden? Het is aangekondigd maar staat blijkbaar nog in de steigers. Er zou een digitale applicatie komen. Kan Jan Jambon daar meer informatie over geven? Hoe zal hij anticiperen op de eventuele verstrenging van de coronamaatregelen?

2.8. Stijn Bex

Vlaanderen investeert veel in het cultuurbeleid in Brussel. Volgens *Stijn Bex* is dat nodig en nuttig wegens de intrensieke waarde van cultuur en de internationale uitstraling. Vlaanderen investeert ook steeds meer in Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Het is belangrijk dat jongeren na hun schooltijd verder in contact komen met het Nederlands. Hij roept de minister-president dus op om te blijven investeren in cultuur in Brussel. De cijfers zijn sterk maar moeten genuanceerd worden omdat veel middelen in Brussel terechtkomen vanwege zijn centrumfunctie. Die zijn niet direct gelinkt aan Brusselse activiteiten op het terrein. Hij betreurt dat op

het Vlaams Brusselfonds, dat weliswaar geïndexeerd wordt wat de VGC betreft, een besparing van 6 procent is gebeurd. Hij pleit voor een gelijke behandeling van de VGC en de Vlaamse steden.

Is de minister-president van plan om tijdens deze zittingsperiode contact op te nemen met de vele Vlaamse schepenen in Brussel?

2.9. Antwoord van minister-president Jan Jambon

Jan Jambon gaat eerst dieper in op de vragen over de COVID-19-crisis en -maatregelen. Is er in Brussel gebruik gemaakt van het artikel 12 uit het ministerieel besluit dat uitzonderingen voor de bezetting van infrastructuur mogelijk maakte? Daarvoor is er de CERM-scan (Culturele Evenementen Risico Monitor) die steeds meer bekend is en gebruikt wordt om te checken of een evenement veilig kan verlopen. Voor het gebruik van infrastructuur is in Vlaanderen ook een instrument ontwikkeld, in samenwerking met de virologen: het CIRM (COVID Infrastructure Risk Model). Het CIRM is te gebruiken voor infrastructuur binnen het Vlaams Gewest: culturele infrastructuur, evenementenhallen enzovoort. De burgemeesters en anderen baseren zich voor hun beslissingen op het CIRM.

Het is de minister-president opgevallen dat zijn diensten nog geen aanvraag van een Brusselse cultuurzaal ontvingen. Hij verneemt wel dat cultuurhuizen in Brussel die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap, al evenementen voor een groter aantal personen hebben georganiseerd. Hij heeft daarom recent een brief verstuurd naar de Brusselse burgemeester Philippe Close om te horen welke Brusselse cultuurhuizen die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap al een aanvraag hebben ingediend bij de Stad Brussel en hoe hij daar is mee omgegaan.

Op het Overlegcomité heeft de minister-president ook aan de andere gemeenschappen of gewesten aangeboden om gebruik te maken van CIRM. Tot nu toe is er geen vraag geweest. Hetzelfde geldt dus ook voor Brussel.

Naast de steunmaatregelen uit het noodfonds, worden ook maatregelen genomen om de heropstart te ondersteunen. De culturele activiteitenpremie is een forfaitaire subsidie die tussen 1 september 2020 tot 31 mei 2021 gebruikt kan worden voor de organisatie of uitvoering van een culturele activiteit, of voor de terbeschikkingstelling van infrastructuur voor een culturele activiteit. Door de coronacrisis lag het culturele leven gedurende een ruime tijd stil. Om de cultuursector een boost te geven en mensen terug te laten proeven van het diverse Vlaamse culturele leven, wordt nu de culturele activiteitenpremie gelanceerd. De culturele activiteit is steeds publiek en wordt breed gedefinieerd. Het kan gaan om activiteiten gericht op presentatie, (talent)ontwikkeling, vormingsactiviteiten of (participatie)projecten. Voorbeelden hiervan zijn optredens, workshops, exposities, lezingen of socio-culturele activiteiten. Rechtspersonen of eenmanszaken komen in aanmerking voor de culturele activiteitenpremie als ze een actieve exploitatiezetel in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad hebben. Meer informatie is te vinden op <https://www.vlaanderen.be/cjm/nl/de-culturele-activiteitenpremie>. Ook het elektronische aanvraagformulier zal eerstdaags geactiveerd worden.

De steunmaatregelen voor de cultuursector die Vlaanderen heeft genomen vanuit het coronanoodfonds, stonden natuurlijk ook open voor de Brusselse culturele organisaties. Binnen het coronanoodfonds voor cultuur is een steunaanvraag van Brusselse cultuurorganisaties gekomen voor een totale financieringsbehoefte ter waarde van 2.495.448,63 euro. Dat is ongeveer 20 procent van de totale aanvraag. Voor de coronapremie van 1500 euro voor cultuurwerkers waren er 240 aanvragen voor Brussel op een totaal van 2088 goedgekeurde dossiers, dus 11,5 procent. Tot slot wordt kortelings dus ook de coronapremie culturele activiteiten gelanceerd,

waar cultuurmakers een tussenkomst van 2000 tot 20.000 euro kunnen aanvragen.

Zoals de leden weten heeft ook het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in samenwerking met VGC en COCOF steunmaatregelen uitgewerkt.

Jan Jambon heeft inderdaad zijn tevredenheid uitgesproken over hoe het Vlaamse Cultuurloket in de bres is gesprongen tijdens de coronacrisis. Cultuurloket heeft tijdens de COVID-19 crisis bewezen hoe waardevol hun dienstverlening aan de sector wel is. Nieuwe regelgeving van verschillende beleidsniveaus kwam op de cultuursector af en er was interpretatie nodig van de vele initiatieven en noodinstrumenten zoals hinderpremie en tijdelijke werkloosheid en de toepasbaarheid ervan voor de Vlaamse cultuuractoren. Cultuurloket heeft dat spontaan op zich genomen alhoewel de opdracht van Cultuurloket zich beperkt tot de eerste lijn. Samen met zijn administratie maakt Cultuurloket dagelijks een FAQ op met de meest recente interpretaties van beleidsinstrumenten en dat vanuit het perspectief van zowel cultuurorganisaties als individuele cultuurwerkers. Omdat dergelijk advies broodnodig is in crisistijden, heeft de minister-president ook de opdracht tijdelijk uitgebreid naar coronagerelateerde tweedelijnsadvies voor de hele Vlaamse cultuursector inclusief de Brusselse.

Over het Amerikaans Theater heeft Jan Jambon in zijn toelichting aangegeven dat het weinig zin had om het dossier op te nemen met een voorlopige Federale Regering. Nu er een volwaardige Federale Regering is aangetreden, kan het dossier bekeken worden. De staatssecretaris Mathieu Michel bevoegd voor de Regie der Gebouwen zal dan ook de eerste gesprekspartner zijn. De minister-president bekijkt de exploitatie in een vorm van samenwerkingsmodel met andere partners. Er is geweten dat zowel de Vlaamse Gemeenschap als de stad Brussel geïnteresseerd is in het Amerikaans Theater. Jan Jambon heeft contact gehad met burgemeester Philippe Close over een mogelijke vorm van samenwerking. De gesprekken worden voortgezet zodra de Federale Regering bevestigt dat het Amerikaans Theater te koop staat. Zij is immers eigenaar.

Wat Flagey betreft verwijst Jan Jambon naar zijn toelichting. Meer is er niet aan toe te voegen.

Hoe gaat het Vlaams cultuurbeleid om met de sterke aanwezigheid van de stad Brussel in de culturele sector? Jan Jambon kan het als Cultuurminister enkel toejuichen dat een stad investeert in cultuur. Met Paleis 12, het Koninklijk Circus, La Madeleine en andere initiatieven heeft stad Brussel zich de voorbije jaren zelf geprofileerd als een actieve speler binnen het landschap van concertzalen en muziek. Ook andere grootsteden in Vlaanderen doen dat. Over de opportuniteit van dat model is het gesprek te voeren binnen de politieke organen van de stad Brussel zelf in de eerste plaats. Vanuit Vlaanderen wil de minister-president vooral samenwerking en afstemming in programmatie aanmoedigen, zodat Brussel als muziekstad een rijk en divers profiel heeft en iedere zaal vanuit zijn profiel en sterktes programmeert, net zoals dat in andere steden het geval is.

Wat een eengemaakt Brussels cultuurloket betreft is op de Interministeriële Conferentie Cultuur van 14 juli 2020 beslist om een werkgroep op te richten om de samenwerking en de scope van een 'Brussels cultuurbureau' te bespreken. Er werd afgesproken dat het initiatief voor die werkgroep bij de Franse Gemeenschap ligt.

Als er door samenwerking voor gezorgd kan worden dat er nog betere informatie-doorstroming is over subsidiemogelijkheden, ondersteuningsmaatregelen, kunstenaarsstatuut enzovoort, dan wil de minister-president naar de opportuniteit daarvan kijken. Hij begrijpt dat men vanuit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest ook verder kijkt dan informatie-ontsluiting en dat men een fysiek loket voor ogen

heeft waar cultuurmakers kunnen aankloppen voor juridische ondersteuning, zakelijk advies, begeleiding enzovoort. Vlaanderen heeft daarvoor de organisatie Cultuurloket, waar vanzelfsprekend ook cultuurmakers uit Brussel kunnen aankloppen. Cultuurloket bekijkt ook hoe zij voor het Brusselse culturele veld haar dienstverlening goed kan aanbieden. Bovendien heeft Cultuurloket haar administratieve zetel en kantoren in Brussel. Investeren in Cultuurloket en in een vergelijkbaar en apart Brussels bureau lijkt Jan Jambon alvast wat Vlaanderen betreft dubbelop. Hij bekijkt in welke richting die samenwerking kan gaan.

De conceptnota 'Een langetermijnvisie voor aanvullende financiering en ondernemerschap voor de Vlaamse cultuursector' werd in 2017 opgemaakt. In totaal werden vier beleidsspeerpunten ontwikkeld, namelijk een cultuurloket, de cultuurkredieten, een beleid betreffende cross-sectorale samenwerking en een optimaal fiscaal beleid. De vier beleidspijlers richten zich evenzeer tot Brussel als tot Vlaanderen. Inmiddels zijn de beleidsspeerpunten op kruissnelheid.

Op korte termijn voorziet de minister-president een evaluatie van de werking van Cultuurloket. Een van de aspecten van de evaluatie zal ook gaan over de aanwezigheid van Cultuurloket over heel Vlaanderen en Brussel. Een ander element is uiteraard ook de verruiming van de taxshelterregeling in de coronacrisis die hij ook op tafel heeft gelegd bij de federale minister.

Er werd gevraagd naar een stand van zaken van de uitvoering en evaluatie van de beheersovereenkomsten met de grote instellingen. De subsidiëring van de zeven kunstinstellingen waarvan twee in Brussel – niet de kerninstellingen, een nieuw concept dat pas bij een aangepast Kunstendecreet zal worden geïntroduceerd – en bijgevolg ook de beheersovereenkomsten met deze instellingen is met een jaar verlengd naar aanleiding van de verschuiving van de indiendata op het Kunsten-decreet. Nieuwe beheersovereenkomsten worden opgemaakt na de beoordeling van de aanvragen van de kunstinstellingen door de beoordelingscommissie. De minister-president is dus nog niet gestart met deze gesprekken. De evaluatie en de opvolging van de uitvoering van de beheersovereenkomsten gebeurt jaarlijks op basis van de door de instellingen ingediende jaarverslagen.

CD&V vroeg hoeveel de FoCI-middelen voorbehouden zijn voor de eigen infrastructuur van de Vlaamse overheid in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Zoals toegelicht staat de uitbreiding van het Kaaithheater als investering op de agenda. De Vlaamse Gemeenschap is eigenaar van verschillende culturele infrastructuren in Brussel: de AB, Kaaithheater, deBuren, de Gallaitstraat, Parts. Daarvoor worden de onderhoudskosten en vervangingsinvesteringen gedragen. Vlaanderen komt zijn eigenaarsverplichtingen correct na.

Wat de meertalige cultuurcommunicatie betreft, is er op het einde van de vorige legislatuur een overeenkomst gesloten tussen Vlaanderen, de Franse Gemeenschap, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de VGC en de COCOF over de opmaak van een gezamenlijke cultuuragenda. De regie over dit project is aan visit.Brussels toevertrouwd. In samenwerking met alle overheids- en terreinpartners, zowel van gemeenschappen, als van gewest en gemeenten, wordt de databank agenda.Brussels nu gevoed en op drietalige manier ontsloten via de website agenda.Brussels. Deze overeenkomst maakt het mee mogelijk om een antwoord te geven op een reeds lang gestelde vraag, namelijk te komen tot een vrij complete agenda van het totale (en diverse) cultuuraanbod in Brussel.

Deze agenda.Brussels is dus een vorm van overkoepelend initiatief, dat aanvult op de opdrachten van de Vlaamse partners (Publiq, Muntpunt, BRUZZ) inzake cultuurcommunicatie. Agenda.Brussels mikt ook in eerste instantie op het buitenlandse doelpubliek.

Rond het initiatief is ook een overlegstructuur gebouwd waarin alle partners overleggen, kennis delen en afstemmen rond cultuurcommunicatie en acties in Brussel. Jan Jambon volgt dit project op in overleg met de Vlaamse minister van Brussel, Benjamin Dalle. Vlaanderen financiert, zoals het BHG en de Franse Gemeenschap, voor 25 procent, zijnde 50.000 euro. De VGC en COCOF dragen enkel 25.000 euro of 12,5 procent bij.

Na Bergen 2015, Brugge 2002, Brussel 2000 en Antwerpen '93 kan in 2030 opnieuw een stad uit België de titel van Culturele Hoofdstad krijgen. Zeven steden hebben in hun bestuursakkoord de ambitie uitgesproken om te werken aan een kandidatuur voor Europese Culturele Hoofdstad 2030: vijf Vlaamse steden (Oostende, Kortrijk, Gent, Leuven, Hasselt), één Waalse stad (Luik) en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest middels de stad Brussel.

Procedureel verwacht Europa dat de lidstaat België ten laatste in het jaar x-6 (dus in 2024) de oproep tot kandidaturen lanceert. In de praktijk overleggen de gemeenschappen over de oproep. De Europese procedure voorziet in een Europees samengestelde jury. Na jurering wordt van een eventuele longlist tot shortlist gekomen, met finale kandidatuurindieningen en jurering, en in 2026 voordracht aan Europa die de titel toekent. De minister-president zal met alle kandidaten gesprekken voeren, ook met de andere gemeenschappen. Hij neemt nu nog geen standpunt in. Eerst moeten interfederale afspraken gemaakt worden.

De samenwerkingen zoals KVS-Theatre National en AB-Botanique zitten uiteraard volop in de geest van samenwerking waarmee het cultureel akkoord tussen de twee gemeenschappen tot stand is gekomen. Bij de concrete invulling van het Cultureel Akkoord is er in de vorige legislatuur door de twee gemeenschappen voor gekozen om niet in de eerste plaats bestaande samenwerking extra financieel te gaan ondersteunen. Met een vorm van 'matching fund' is gekozen om middelen in te zetten om nieuwe samenwerkingen te stimuleren, heel breed over heel Vlaanderen (inclusief Brussel) en heel de Franse Gemeenschap (inclusief Brussel). Die projectoproepen gingen van start in 2016. Jan Jambon heeft beslist die werkwijze alvast voort te zetten in 2020. Voor de toekomst worden mogelijk in de formule van oproepen een aantal inhoudelijke of thematische accenten gelegd. Elke gemeenschap investeert 94.000 euro, dus samen 188.000 euro.

Voor het overzicht van de samenwerkingsprojecten die tot stand gekomen zijn, en waarvan sommigen ook verder geleid hebben tot meer duurzame samenwerking, verwijst de minister-president naar bijlage 2 bij dit verslag. De samenwerkingen zijn thematische en geografisch divers, met niet verwonderlijk ook een groot aandeel voor samenwerkingen van een Vlaamse of Franstalige organisatie binnen Brussel of samenwerking van een organisatie vanuit Vlaanderen met een Franstalige organisatie uit Brussel, of omgekeerd een organisatie uit Wallonië met een Vlaamse organisatie in Brussel. Voor Brussel gaat het bijvoorbeeld om samenwerking tussen Bronks en La Montagne Magique en vele anderen.

Welke positie neemt BKO-RAB in het Brussels cultuurveld volgens de Vlaamse Regering? Het spreekt voor zich dat er binnen Brussel overlegorganen zijn, waarin de verschillende gemeenschappen elkaar vinden of overleggen en samenwerken. Uiteraard heeft de minister-president ook in het kader van onder meer de Strategische Visienota Kunsten en de wijzigingen van het Kunstendecreet met BKO overlegd.

In de vorige legislatuur heeft de Vlaamse minister bevoegd voor Brussel inderdaad projectmiddelen toegekend aan KANAL voor hun opstart en openingsfestival. De subsidie is positief geëvalueerd op de subsidieafspraken. Voor de samenwerking met KANAL geeft Jan Jambon mee wat daarover is opgenomen in het Vlaams regeerakkoord: "Voordat een samenwerking met KANAL in Brussel kan worden

uitgebouwd, moet KANAL ook een duidelijke Vlaamse stempel dragen, zowel naar uitstraling als binnen de organisatiestructuur, inclusief inzake de normen van deugdelijk bestuur.” In die zin zal de minister-president gesprekken voeren met KANAL om te bekijken onder welke voorwaarden de subsidiëring kan worden voortgezet.

In hoeverre is er structureel overleg tussen de Vlaamse Gemeenschap en de VGC over het cultuurbeleid? De samenwerking met de VGC op het vlak van kunstenebeleid is decretaal verankerd, waarbij de VGC zoals andere steden hun visienota opmaken en er gesprek is. Daarnaast is er op ad hoc basis overleg tussen Jan Jambon en VGC-collegelid Pascal Smet en tussen hun kabinetten. De bredere relatie met de VGC verloopt ook voornamelijk via de bevoegde minister voor Brussel in de Vlaamse Regering, Benjamin Dalle. Voorts is er ook de samenwerking via de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel, waarin de Brusselnorm en Brusseltoets worden opgevolgd en waarin ook te gelegener tijd de beleidsuitdagingen ter sprake komen. Daarnaast is er waar nodig een bilateraal gesprek.

Er waren vragen over de herziening van het Kunstendecreet, de positie van de stadstheaters en het Cultureel Akkoord. Het nieuwe Kunstendecreet is in opmaak en de minister-president wil daar mee landen in juni 2021. In zijn visienota heeft hij de krijtlijnen voor het nieuwe decreet geschetst, met onder meer een nieuwe benadering van het landschap (dynamische ruimte, het brede veld, de kerninstellingen en de grote instellingen) en een grotere aandacht voor wat landschapszorg genoemd wordt.

De krijtlijnen zijn verder uitgewerkt in een principiële nota waarna een vertegenwoordiging vanuit het brede kunstenveld hierop gereageerd heeft met de zogenaamde Reflectienota. Het BKO zelf heeft, zoals andere organisaties overigens, ook haar aandachtspunten en bekommernissen aan de minister-president overgemaakt. Met al deze input is de minister-president dan verder aan de slag gegaan.

Het Cultureel Akkoord slaat op alle cultuursectoren, zoals bijvoorbeeld ook het cultureel akkoord met Nederland. Samenwerking over de taalgrens of internationale samenwerking is een rode draad in het beleid van Jan Jambon.

De minister-president heeft verkeerdelijk begrepen dat Groen wilde dat de Vlaamse Regering stopt met in stenen te investeren. Hij spreekt de stelling strikt en formeel tegen dat Brussel slechter bedeed is dan andere grotere steden in Vlaanderen. Men kan moeilijk naast de Brusselcijfers kijken: van het kunstebudget gaat 22 procent naar Brussel. Men kan moeilijk kijken naast de negentien bibliotheken en Muntpunt, naast AB, Brussels Philharmonic, KVS, Kaai, Parts, Ultima Vez en alle anderen. Vlaanderen heeft steeds zeer sterk geïnvesteerd in cultuur en kunsten in haar hoofdstad. Er mag gerust gezegd worden dat Vlaanderen op die manier een zeer belangrijke bijdrage heeft geleverd voor de internationale positie die Brussel in de kunstewereld inneemt.

Hij herhaalt nog eens dat het één niet zonder het andere gaat: cultuurhuizen met internationale ambitie hebben ook een goede infrastructuur nodig.

Over ‘het lichtend voorbeeld’ van de Fédération Wallonie-Bruxelles – overigens een onwettelijke naam volgens Jan Jambon – aangaande de middelen voor cultuur antwoordt hij dat het niet zinvol is om te vergelijken op basis van één bericht over extra middelen. De twee cultuurlandschappen zijn zeer verschillend. Daarnaast heeft Vlaanderen eerder al sterk geïnvesteerd in het lenigen van de grootste noden door de coronacrisis met het noodfonds. Er wordt gesproken van 65 miljoen euro binnen het noodfonds maar er werd ook 86 miljoen euro uitgetrokken voor de lokale besturen voor cultuur, jeugd en sport. Daarvan gaat zeker een derde naar cultuur. Eigenlijk werd dus 80 à 85 miljoen euro aan cultuur besteed in het kader

van de coronacrisis. Vlaanderen zal opnieuw veel investeren in het kader van de relance. Meer informatie volgt daarover binnenkort.

Wat vrouw en diversiteit aangaat is Engagement Arts een cruciale eerste schakel in het actieplan tegen grensoverschrijdend gedrag. Zij creëert een veilige context waar slachtoffers samen op zoek kunnen gaan naar oplossingen die het best bij hen passen. Wanneer een slachtoffer een melding wil doen verwijst Engagement door naar de Genderkamer die de opdracht kreeg om als meldpunt te fungeren.

Momenteel wordt er ook onder leiding van de Vlaamse minister van Justitie, Zuhal Demir, werk gemaakt van Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld. Dit actieplan wil voortbouwen op de reeds bestaande goede praktijken en complementair zijn aan reeds bestaande actieplannen zoals het actieplan integriteit en het actieplan grensoverschrijdend gedrag in de cultuur- en audiovisuele sector, waar dus ook het meldpunt voor #metoo vervat zit.

Bij de opmaak van dit plan werd steeds vertrokken vanuit de noden van het slachtoffer en werd een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak beoogd om de strijd tegen seksueel geweld te versterken. Met dit actieplan engageren alle betrokken ministers zich tot uitvoering van de geformuleerde acties in de komende beleidsperiode. Het is de bedoeling dat dit Vlaams actieplan eerstdaags door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd.

In de huidige beheersovereenkomst met het Vlaams Audiovisueel Fonds is het volgende vermeld:

“6.2. Culturele diversiteit

Het VAF zal zich inspanssen voor het bereiken van een cultureel diverse doelgroep, het creëren van een cultureel divers aanbod en/of het betrekken van personen van een etnisch-cultureel diverse origine bij zijn werking.

(...)

6.4. Gendergelijkheid

Het VAF zal oog hebben voor de gelijkheid tussen mannen en vrouwen.

Zo zal het zich inspanssen voor een gezonde genderverhouding bij de samenstelling van commissies en jury's en binnen de eigen werking.

In de volgende overeenkomst vanaf 2022 zal hier blijvende aandacht voor zijn.”

Voorts was er een vraag over de verdeling van 3,17 miljoen euro vanuit Vlaanderen voor Cultuur, Sport, Jeugd in de VGC. De minister-president vermoedt dat het gaat over 3,17 miljoen euro dat voor Brusselbeleid aan de VGC is gegeven vanuit het coronanoodfonds. Het is aan de VGC om te beslissen hoe zij de middelen inzet. Jan Jambon gelooft erin dat de VGC zelf beter kan inschatten waar de lokale noden zich bevinden. De Vlaamse Regering zet sterk in op lokale autonomie. Dat geldt ook voor de VGC.

Wat cultuur, school en inclusie betreft, blijft de subsidielijn dynamoPROJECT bestaan, maar het Departement Onderwijs en Vorming zal ervoor zorgen dat de toelagen van maximum 2000 euro per project over meer scholen kunnen worden gespreid. Daarenboven zullen het Departement Cultuur, Jeugd en Media en het Departement Onderwijs en Vorming samen uitzoeken hoe cultuurorganisaties hun knowhow kunnen inbrengen bij scholen. Op die manier kan het culturaanbod in scholen versterkt worden. Daarbij is het uiteraard de bedoeling dat zoveel mogelijk kinderen bereikt worden.

Voor het Randbeleid verwijst de minister-president naar zijn collega, Vlaams vice-minister-president Ben Weyts. Welke organisaties in de Vlaamse Rand hebben in het kader van het Kunstendecreet subsidies gekregen? Het Cultuurcentrum Strombeek Grimbergen ontving 224.667 euro uit het Kunstendecreet. In 2020 werden er

vijf beurzen aan kunstenaars uit de Rand, drie projecten van kunstenaars en twee projecten van organisaties uit de Rand (onder meer Volemus en Krapp vzw), in totaal voor 404.773 euro.

Katia Segers wijst terecht op de verstedelijking in de Rand, maar volgens de minister-president kampen alle grootsteden daarmee. Het is niet anders voor de brede rand rond Brussel als voor de rand rond Antwerpen. Men kan blijven midden-oormerken. De minister-president is van oordeel dat dit opgevangen moet worden met het algemeen Vlaams cultuurbeleid.

Op de vraag over de Nederlandsclausule in de subsidiëring antwoordt Jan Jambon dat hij zeer goed beseft dat Brussel een internationale stad is. Als organisaties of personen een beroep willen doen op Vlaamse subsidies, moeten ze minstens ook het Nederlands in hun aanvraag of communicatie hanteren. Dat lijkt de minister-president de logica zelf.

Er werden nog geen verdere stappen ondernomen voor projecten in Ruisbroek, in plaats van de 'vuurtoren'. Ben Weyts, Vlaams minister van de Vlaamse Rand, heeft destijds gezegd dat hij initiatieven van onderuit wil laten groeien. Er lopen daarover wel gesprekken met de lokale besturen en met lokale partners uit het sociaal-culturele weefsel.

De samenwerking met 200 freelancers bij de AB werden stopgezet. Er is permanent contact tussen het kabinet en de AB. De AB is een van de kunstinstellingen waar de verhouding tussen subsidies en eigen inkomsten andersom ligt dan bij de andere kunstinstellingen: 20 procent subsidies en 80 procent eigen inkomsten. De eerste maatregel tijdens de coronacrisis was het doortrekken van de subsidies ongeacht die kwantitatieve eisen. Voor de AB was daardoor maar 20 procent van hun inkomsten gegarandeerd. AB heeft de contracten met freelancers dus moeten stopzetten. Het beste voor de freelancers is de AB de mogelijkheid te geven om terug te starten. Het CIRM voor de AB zit in de pijplijn. De minister-president wil zo vlug mogelijk terug activiteiten laten starten in de zalen. Het kader is er nu, alsook de bijkomende premies uit het noodfonds en de garanties aan de evenementensector (een voorschot en borg als het niet doorgaat). Het instrumentarium om terug op te starten is er dus. Hij beseft zeer goed dat het publiek wel terug vertrouwen moet krijgen.

Atelierruimte is per definitie een lokale bevoegdheid, aldus Jan Jambon. Als er inderdaad leegstand is in Vlaamse eigendom is hij zeker bereid om met Brussel daarover rond de tafel te zitten. Hij is bereid tot samenwerking als men elkaar daarin kan versterken.

Buiten de ondersteuning van de academies (dco) door Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, zijn er geen andere plannen.

Er werd gevraagd om Brussel op dezelfde manier te behandelen als andere steden in Vlaanderen. Volgens de Brusselnorm moet 5 procent van de gemeenschapsmiddelen naar Brussel gaan. In werkelijkheid gaat er voor cultuur meer dan 10 procent naar Brussel. Men kan zich altijd tekortgedaan voelen; Jan Jambon voelt zich in het reine met zijn geweten.

Het bijeenroepen van de Vlaamse schepenen vindt hij een goede suggestie. Hij zal dit opnemen met Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel.

2.10. Karl Vanlouwe

In verband met dat laatste punt verwijst *Karl Vanlouwe* naar de Conferentie van Vlaamse Schepenen en OCMW-voorzitters. Op zijn vraag heeft Vlaams minister

Benjamin Dalle toegezegd het initiatief te nemen voor de heropstart van die conferentie, zo mogelijk zelfs met de VVSG. Volgens Karl Vanlouwe kan dat ook ruimer zijn: alle Vlaamse mandatarissen in Brussel, waaronder uiteraard Vlaamse schepenen, OCMW-voorzitters, en ook de leden van de VGC-Raad, de in Brussel verkozen Vlaamse parlementsleden en eventueel Nederlandstalige gemeenteraadsleden. Bedoeling is dat netwerk en de uitwisseling van informatie en initiatieven op structurele wijze te versterken. Hij is verheugd dat de minister-president dat opneemt met Vlaams minister Benjamin Dalle.

2.11. Lotte Stoops (VGC-Raad)

Lotte Stoops heeft niet gehoord dat VGC-collegelid Pascal Smet zich laatdunkend heeft uitgelaten over het eengemaakte cultuurloket. Zijzelf heeft zeer veel respect voor het Cultuurloket. Het is zeker niet de bedoeling om het warm water opnieuw uit te vinden. De vraag is wel om samen aan tafel te zitten om een soort frontoffice te maken, een 'fix my culture'. Ze vindt het fantastisch dat Jan Jambon daar wil op ingaan en dat hij de cultuurverspreiding vanuit de Brusselse gemeenten toejuicht. De Vlaamse schepenen in de Brusselse gemeenten zijn naarstig op zoek om ook hun lokale cultuurwerkers te stimuleren met de #supportlocalartists. Het is fijn dat BKO betrokken is. Het zou fijn zijn om hen ook proactief te blijven betrekken zoals de anderen die hij aan tafel uitnodigt.

Uit welke pot komt de culturele activiteitenpremie? De spreekster is zeer verheugd over dat initiatief.

Lotte Stoops heeft niet gezegd dat de Vlaamse Regering moet stoppen met investeren in stenen, maar de kunstenaars zelf en de gezelschappen die de huizen bevolken hebben humus nodig. Ze hebben naast die huizen werkingsmiddelen nodig.

Wat genderbeleid betreft zijn de overeenkomsten één zaak, de praktijk een andere. Op dit moment lost het zich niet vanzelf op. Er zijn zeer grote verschillen. De spreekster doet bij de minister-president een warme oproep om daar proactief mee aan de slag te gaan. Twee artikelen in de beheersovereenkomst maken dat het Vlaamse cultuurbeleid sterk achterstaat ten opzichte van de rest van Europa.

Lotte Stoops vroeg niet hoe de minister-president vindt dat de VGC de middelen moet invullen. De VGC wacht om de middelen in te vullen omdat ze die complementair wil invullen ten opzichte van de Vlaamse plannen voor Brussel. Het VGC-raadslid is ten slotte verheugd dat dynamoPROJECT blijft bestaan.

2.12. Fouad Ahidar (VGC-Raad)

Fouad Ahidar dankt de minister-president voor zijn constructieve houding. Hij sluit zich aan bij Lotte Stoops; de waarheid over het standpunt van VGC-collegelid Pascal Smet over het eengemaakte cultuurloket heeft zijn rechten. Hij heeft een positieve indruk gekregen van de minister-president; hij heeft het gevoel dat hij de mensen in de sector zal steunen. Fouad Ahidar volgt dit verder op.

2.13. Jan Busselen (VGC-Raad)

Jan Busselen wil een lans breken voor het dko in Brussel. Langs Nederlandstalige kant is het dko betalend, vanaf twaalf jaar langs Franstalige kant niet. Dat leidt tot oneerlijke concurrentie. Dat betekent ook dat mensen zeer gemotiveerd zijn om naar het Nederlandstalige dko te komen. Het is een duurzame culturele activiteit gedurende het gehele jaar. Elke school werkt samen met lokale culturele centra, jazzcafés enzovoort. In die zin kunnen premies aangevraagd worden. Grote investeringen zijn nodig; het is een aanslepend probleem. Er is blijkbaar ruimte voor

grote investeringen zoals het Kaaitheater, KVS, deBuren enzovoort. Bij deze wil de spreker aanbevelen om ook in dit fijnmazige en minder zichtbare net te investeren.

2.14. Antwoord van minister-president Jan Jambon

Jan Jambon herhaalt dat de activiteitenpremie wordt bekostigd met de onderbenutting van het noodfonds.

Els AMPE,
voorzitter

Karl VANLOUWE,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AB	Ancienne Belgique
ARA	Algemeen Rijksarchief
BHG	(het) Brusselse Hoofdstedelijke Gewest
BKO	Brussels Kunstenoverleg
CERM	COVID Event Risk Model
CIRM	COVID Infrastructure Risk Model
COCOF	Commission communautaire française (= Franse Gemeenschapscommissie)
dko	deeltijds kunstonderwijs
EBS	eengemaakt bibliotheekstelsel
FoCI	Fonds Culturele Infrastructuur
GACB	Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel
GC	gemeenschapscentrum
Gent	Geheel Europees Nederlands Taalgebied
IMC	interministeriële conferentie
KBR	Koninklijke Bibliotheek - Bibliothèque royale
KVS	Koninklijke Vlaamse Schouwburg
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
RAB	Réseau des Arts à Bruxelles
SDKO	Samenwerkingsplatform Deeltijds Kunstonderwijs
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VGC	Vlaamse Gemeenschapscommissie (van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest)
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk